

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dimercres 7 de Septiembre de 1898

Núm. 8.602

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes, 1.50
6 mesos, 4.50
1 any, 8.00
En provincies i ultramar, 2.00
Extranger i Ultramar, 3.00
Anàlisi, a preu convencional.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofret, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBETRA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, 80, prop à la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

SECCIÓ DOCTRINAL

Confessió general

De res nos acusa la consciència de quan ha vingut desenrotllant-se en aquest desgraciat país y no obstant se sent ben disposada à fer un examen complet; més, ho desitja pera consol al pesar que experimenta al veure las esgroguehidas y afiladas caras dels pobres soldats repatriats, y vol fer constar pera gloria y satisfacció del catalanisme, que si algun dia prengué part en la cridoria general contra 'ls recarrechs y demés gabelas que las guerras han motivat, cap com ell podria cridar més fort y més alt.

Los colors y tons vibrants que Espanya ofería à principis de la guerra ab los yanquis no ns enlluernaren; la follia ab que 's despedían als soldats que anavan cap à Cuba y Filipinas en compliment d'un deber no indiscutible; tampoch nos engrasçavan; las bullangas de carrer may nos van seduhir; los articles de la premsa mes llegida 'ls prenian en dèssis tan petita, que no van arribar cap dia à farnos lo cervell; la marxa de Maceo executada al foment d'un espectacle públich ó pels carrers y plassas pera celebrar la mort de'n Maceo quan aquest seguía bo y sà per la manigua no ns feren bategar lo cor d'alegría; y en una paraula, cap de las fantásticas accions que s'inventavan pera excitar l'esperit públich à manifestación determinada; ni sisquera mogueren la nostra ploma à rectificar opinions que temps enrera teniam emesas.

Lo catalanisme en aquestas guerras en las que tant directament hi anavan interessadas algunas importants fonts de riquesa de la nostra Patria, seguía sense cap interès la lluita; pero ab lo cor fret y 'l cap alt disposat à rebre 'l resultat final com ho reben los homes: ab serenitat y prudencia, perque per ell, lo periodo anormal no es acabat encara, que seguixen en l'horitzó 'ls mateixos núvols de tempesta, y d'una tempesta mes cruel que la desencadenada en aquellas llunyanas encontradas, ehont al cap d'avall se barallavan gent desconeguda uns dels altres, mentres que en aquets núvols que nosaltres ovirem, los combatents, en sa major part, estarán units al menos per las afeccions de simpatía.

Tant de hó que errém en aquestas prediccions; pero tinguis en compte que varem encertar, ab lo problema de Cuba y en lo de Filipinas y à fé que en lo que respecte al arxipièch existían rahanats detalls pera celebrar lo conveni d'en Primo de Rivera ab l'Aguinaldo y altres capdills dels tagalos; y aixís, per atrevit que sia, lo forjar càlculs de lo que en l'esdevenidura d'ocorre, s'enrisquem al ferho, per si, com nosaltres creyém, existeix en nostre Patria lo pols de que ns parlava en Silvela.

Fixém-noshi tots ab aquets joves que ara retornan; mirémlos hi bé à tots ells la cara que fan, comparant ab la quantenian avans d'eixir del seu poble, de ser arrencats del seu treball que ennobleix y honra al home; y trayém-nos d'aqueix quadre tant trist las ensenyansas que revelan.

Com ens posan!

Aquestes lletres ab que encobessa, transcrivint ab ab cert rubor l'*Heraldo de Madrid*, un susle de son

tocayo de Nova York y que nosaltres reproduhim també, pero sense la lamentació jeremiaca del colega de la Cort:

«Washington Irving escribió que si un ejército invasor acampara à tres horas de Madrid en la tarde de un domingo, la plaza de toros no dejaria por eso de llenarse. El gran escritor conocía perfectamente à los españoles, segun lo demuestra nuestro corresponsal al comunicarnos detalles sobre la última corrida de las señoritas toreras y sobre la discusión entre toreros y lidiadoras. Cuando ocurren esas cosas en los momentos en que España acaba de sufrir terribles derrotas, perdiendo hombres, dinero y colonias, lo extraño es que ese país conserve aún algo.»

No aném à analizar la amarga veritat que enclouhen las precedents ratilles, perque fins la societat denfiam los espanyols de conèixer nostres capitalissims defectes, y ab especialitat los dels centralistas madrilenys.

Cap novetat contenen, donchs, las sarcásticas frases que ns regala «The Herald», que si ns estranya es que aquest periòdic sobre las excepcionals condicions de sociològich que adornavan à son paysà lo célebre literat americà, estranyante de que 'l poble espanyol conseryi encare, en sas desgracias, aqueix algo, traduhit en la afició à sa gran festa típica, encare que no se celebri en cap país civilisat, no obstant d'haver pres ja carta de naturalesa entre nostres yehins los francesos, y haver concorregut à las centenars que s'realisaren à la Habana los compatriotas del «Herald» que eran los primers d'alabarlas y fer magnífics regalos à nostres principals toreros.

Ignorará «The Herald», en mitj de sas bufonadas, que 'l jove Jonathan Oldstyle, encarnat en la figura de Washington Irving, residí cuspstre anys à Espanya y que 'ls perfumats jardins de la poética Alhambra y 'ls encantadors valls de nostra estimada regió inspiraren al ilustre nortamericà sas millors concepcions precursoras de sa immortalitat?

Es un quadro de marcat realisme aquell cuento de grans ensenyansas pera 'ls espanyols, que potsèr desconeguin la inmensa majoria d'aquets y 'ls propis redactors del «Herald» titulat «El legado del Moro». Ab pinzelladas mestras que admirable retrata las ambicions, corruptela, cinisme y depravació de la curia espanyola, la maldat y xismografia de vehinat, en lo barber Pedrillo Pedrigo, la laboriotat y honradesa en lo mater carrier gallego Pere Gil ó *Perejil*; y 'l faust, la ostentació y la droperia en la dona d'aquest, a *village beauty before marriage*...

No gregui 'l popular periòdich yankee que 'ls espanyols careixém de memoria; lo que hi ha es que una cosa molt comú ó molt natural concurreix en ells: se recordan únicament de Santa Bárbara quan trona; sed «Pero aconsellém al «Herald» que s'ocupi de casa seva, perque apesar de sas fàcils victorias, té també bastant que rasorar; y deixi als espanyols entregats à sos vicis y à sa gran festa típica, que aquesta será algun dia la encarregada de redimirlos y purificarlos.

(De la *Revista Gallega*.)

De qué s' tracta?

Las edicions de la tarde dels periòdichs de Barcelona arribats ans d'ahir à aquesta ciutat s'ocupavan de un principi de sublevació ocorregut à Sana y à l'Hospitalet.

La manera en que confeccioném lo diari y las exigencies de la censura ns impediren parlar d'aquest assumpto en l'edició d'ahir.

Esperavam no obstant que avuy desapareixessin las nebulositats ab que se nos servian las primeras noticias y hem esperat baldament.

La premsa de Barcelona no sap donar significació à la gent agafada y aixís no tenim mes remey que esperar novament.

La *Reunions* s'expressa sobre aquest assumpto en los següents termes:

«A la matinata d'ahir arribà à nostre coneixement la noticia de que s'havia aixecat una partida à Hospitalet. Correrem en los centros oficials y se ns desmentí de plé. En tals condicions no era possible donar compte del fet en aquestas planas, donchs la censura no hauria deixat passar lo que encare que veritat indispensable devia oficialment ser considerat com mentida. Passaren las horas y entretant seguían las autoritats negant y arribaren al Govern civil. Ullixar, ves ab colze que havian sigut agafats à Sana y al Hospitalet.

Fer la relació del fet no es encara possible sense corre 'l perill de ser exacte y sobretot de desagradar à la censura. Lo secret del sumari d'un cantó y d'altre 'ls informes contradictoris recullits sà y enllà fan que no s'pugui formar cabal concepte. Sembla no obstant que després de las deu del vespre anaren reunir-se en algunas tabernas y cafetins de Sana gent que anava provehida de armas de foch y de tall en actiut poch tranquilisadora per l'ordre públich. Un d'aquestos grups s'encaminà à una caseta de consums de la Riera de Magoria y sorprenent als individuos del resguard que s'trobavan prenent la fresca y altres dormint s'apoderaren de las armas de foch que hi havia en la caseta. De allí 'l grupo s'dirigí à seguir la línea fiscal de consums fent entregar las carabinas à set ó vuyt guardas d'aquell cantó.

La policia, que ordinariament sempre arriba tart quan se necessitan los seus serveys y que el tractorse de robos se n'entera per la noticia que n'dinhen los periòdichs, estigué ans d'anit fins previsoras y de molt avans d'aixecarse aquells esquixos de partidass se trobava ja en lo lloch del fet, tenint presos los punts estratègichs y vigilats los centres de reunió que tenian designats los revoltosos pera 'l repartiment de armas y municions. Aquest es un fet que s'presta molt al comentari, mes que en las circunstancias presents no pot ser més que apuntat.

De tots modos lo cert es que algun dels grups d'aixecadissos sigué copat quan tot just si tantest havian tingut temps de reunir-se y altres ja desde casa meteix los enviaren enmanillats al Govern civil.

Los detinguts arriban à una trentena y sembla que algun d'ells havia sigut processat quan la explosió d'una bomba en lo carrer de Cambi Nous.

Una desgracia hi ha tindre en tot aquest fet que no sabem com calificar. Un guarda de consums anomenat Jascinto Santisabel resultà ferit d'un tret de fusell. Segons rumors una secció de guardia civil practicant un reconeixement topà ab un home y no contestant aquest al alto de la forsa 'l infelís caygué malferit d'una bala.

Al dematí d'ahir duus companyias d'infanteria y una de caballeria sortiren cap al Llobregat havent arribat al vespre à Molins de Rey sense haver trobat rastre dels fugitius.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Villanova).
 12:41 t. mercancias, segunda y tercera.
 4:57 t. correo (per Villanova).

De Barcelona a Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Villanova).
 1:58 t. per id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:10 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 nit.

De Reus a Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona a Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

LO SOMATENT

De Reus a Lleida

12:40 m. — 5:23 t.

De Lleida a Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus a Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí a Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia a Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona 8:30 m.
 De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.

De id. directo
 De id. id.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixona y descendencia de Lleida) 7:30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
 De Lleida y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 27 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5:00 m.
 Pera id. a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens a m.
 Pera id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, directe a las 7:00 n.
 Pera Lleida, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y las lineas a las 8:00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura a las 4:00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucia y Extremadura, que se deposita en los buzones despés de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS. INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS SOLUBLES AL CITRAT SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

Lo més econòmic, lo més eficaç, lo més durader. SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA, KAINITA, ETC.

NITRAT DE SOSA

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D'EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l'empleo

A. D. OTTO MEDEM. VALENCIA

REPRESENTANTS: JOAQUIM SOCIATIS
 CAMARER SANTA ANNA, 38.—REUS

Últims horts de la Boies de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	50.00
Exterior	50.00
Amortizable	50.00
Francia	50.00
Noria	50.00
Exterior Paris	50.00

BOISI DE REUS

Interior	50.00
Exterior	50.00
Colonial	50.00
Noria	50.00
Francia	50.00
Filipinas	50.00

BOISI DE REUS

Últims horts de la Boies de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	50.00
Exterior	50.00
Amortizable	50.00
Francia	50.00
Noria	50.00
Exterior Paris	50.00